

ZANDSCULPTURENFESTIVAL IN OOSTENDE IS BIG BUSINESS

Een zandkasteel van een miljoen euro

Niemand die dit jaar in Oostende de 150 Disney-beelden in zand bewondert, zal denken dat één beeld evenveel kost als een gezinsvakantie. Organisator Alexander Deman spendeert meer dan 1 miljoen euro aan het festival. *Hans Hermans, fotografie Emy Elleboog*

Tickets controleren, papiertjes oprapen, vaste bezoekers toelachen, de dagopbrengst 's avonds uittellen of toezicht op het personeel houden.

Alexander Deman (43) heeft een voltijdse job elke dag dat het zandsculpturenfestival geopend is in Oostende. De maanden voor de opening onderhandelde hij met Disney over de licentie en de beelden, ontwierp de 3D-tekeningen die de artiesten zeggen hoe te bouwen, organiseerde de vluchten en de 1200 hotelnachten van dertig artiesten uit twaalf landen, zorgde voor 240 vrachtwagens hoekig rivierzand uit Waals-Brabant, boekte voor 600.000 euro media-aandacht en sloot sponsorovereenkomsten voor 500.000 euro.

Achter de twee Zand- en twee IJs-sculpturenfestivals per jaar in Frankrijk en België schuilt de rendabele bvba Deman, met een gunstige kredietscore en een sterk stijgend eigen vermogen van een dikke 440.000 euro. De enige aandeelhouder is Alexander Deman, tevens de zaakvoerder, de ontwerper, de verkoper, de productie- en teamleider en de marketingmanager.

Eenmansshow

“Delegeren is een van mijn uitdagingen”, lacht Alexander Deman. In 1997 begon hij als jobstudent op het eerste zandfestival aan de Belgische kust. Vervolgens werd hij zelfstandige en mede-organisator in 2010, om in 2014 alleen voort te doen (zie kader *Vroegere baas staat aan de kant*). Sindsdien neemt hij het risico, de winsten en de verliezen alleen op zich. “Ik sta 180 dagen per jaar op het strand, en 120 dagen in een frigo. Dit is een intensieve job, waarbij ik elke dag met mijn publiek word geconfronteerd. Sinds twee jaar ben ik co-ouder van mijn twee kinderen van 9 en 13 jaar. Zij dwingen mij af en toe vrij te nemen. Voordien was ik nooit thuis.”

4

miljoen

euro omzet per jaar draait Deman bvba. Elk festival kost ongeveer 1 miljoen euro.

“In het begin ontwierp een reclamebureau mijn affiches en advertenties. Een ontwerpbureau ontwikkelde het concept en een bouwkundig tekenaar tekende de 3D-plannen voor de beelden. Een freelancer verzorgde de contacten met de pers. “Geleidelijk aan begon ik alles zelf te doen. Zo spaar ik kosten, en gaat het sneller. Al is het vooral mijn ambitie die maakt dat ik alles zelf wil beheren. Als er me iets verweten kan worden, is dat het een onemansshow is. Maar dat is het ook, wat tegelijkertijd een probleem is als mij iets overkomt.”

Perfectionisme

Op het festival zelf staat niet Deman centraal. Wel gaan bezoekers maar al te graag op de selfie met Spiderman, Cars, de schattige monsters Mike en James of de kastelen van Doornroosje en Disney. Het thema lokt de mensen binnen, net als de Disney-figuren steden en sponsors over de streep trekken.

Een verrassend thema over water en zand of over Afrikaanse dieren, zoals op het gelijkaardige Søndervig Sand Sculpture Festival in Denemarken, of maatschappijkritische kunstwerken zoals in ➤

ALEXANDER DEMAN
"Een sculpturenfestival
moet geen diepere betekenis
hebben. Het publiek wil het
liefst iets populairs."

➤ het Verenigd Koninkrijk, zullen we niet meteen ontdekken aan onze kust. “We moeten er geen diepere betekenis in willen leggen”, ondervond Deman. “Ik ken mijn publiek al twintig jaar. Ze hebben het liefst iets populairs. Daarom werd onze reconstructie van het middeleeuwse Brugge met Suske & Wiske en de familie Kiekeboe een paar jaar terug geen groot succes. De figuren zelf mochten we maar één keer afbeelden van Standaard Uitgeverij.”

Voor het ijssculpturenfestival in Luik betaalde Deman 100.000 euro voor de rechten op *Star Wars*, net toen de film *The Force Awakens* in de zalen liep. Hoeveel hij neertelde voor het Disneyland Parijs-thema dit jaar is een geheim. “Verder vraagt Disney vooral perfectionisme. Doornroosje heeft een bepaald aantal haarlokken, niet meer, niet minder. Dat checken ze gedetailleerd.”

Een troef is wel dat sponsors het Disney-thema van het festival mogen gebruiken in hun eigen communicatie. Volkswagen, BNP Paribas Fortis, Fun, Radio 2, Coca-Cola en andere grote namen dragen samen meer dan 500.000 euro aan voor dit event. “Zo viert Delhaize zijn 150ste verjaardag met Disney-figuren via mij”, zegt Deman. “Omdat ze het zandsculpturenfestival sponsoren, mogen ze alle beelden gebruiken, en hebben ze plots een waardevol zomers thema. Klanten van BNP Paribas Fortis en mensen met een Delhaize-kaart krijgen 2 euro korting. Die korting kost me 50.000 tot 100.000 euro, maar geeft me wel visibiliteit in heel het Delhaize-netwerk en de communicatie van BNP.”

Groei

De ticketverkoop vult de rest van het financiële plaatje. Een festival lokt gemakkelijk 150.000 bezoekers. Al heeft het terrorisme de voorbije jaren dat feestje verpest. Hagelstormen, een windhoos of een uitgevallen airco, Deman kent de risico's die een festival van de kaart kunnen vegen. Terrorisme was nieuw voor hem. Het kraakte het festival in 2015 en 2016. “Na de aanslag in Nice in de zomer van 2016 stonden er twee legervoertuigen voor ons festival in Le Touquet. Probeer dan maar eens mensen in strandkledij binnen te krij-

VROEGERE BAAS STAAT AAN DE KANT

Vandaag draagt Alexander Deman alleen de kroon van zandkoning. Tot vier jaar geleden werkte hij in tandem met Francis Vandendorpe (57). Over hoe het tussen hen is misgelopen, hebben ze elk hun versie. “Alexander is altijd bij mij in loondienst geweest”, zegt Vandendorpe. “Tot in 2010. Toen wilde hij als zelfstandige voor me werken. Dat deden we tot de grondeigenaar in Blankenberge ons geen plek meer gaf. Het was niet de bedoeling dat Deman ooit alleen zou opereren, maar je kunt geen enkel kind verbieden een zandkasteel te bouwen. Het is niet te

patenteren. Hij organiseerde een zandsculpturenfestival in Oostende zonder mij.” “Ik moest wel mijn eigen bvba oprichten”, herinnert Alexander Deman zich. “Na het instorten van de ijstent door de hevige sneeuwlast op het Brugse stationsplein in 2009, moest ik mee risico's nemen. Daarna moest ik alleen verder, omdat Blankenberge ons contract niet wilde verlengen door het dalende aantal bezoekers, Francis een sabbatjaar wilde en sculpturen in open lucht niet zag zitten. Ik had geen andere bron van inkomsten.”

Zeker tijdens de winter vangen de twee ondernemers elkaar vliegen af met ijssculpturenfestivals. “Het eerste jaar apart organiseerde Deman een festival in Antwerpen én in Luik, naast het bekende festival van mij in Brugge”, zegt Vandendorpe. “Maar België is te klein voor drie van die evenementen.” Vandendorpe overweegt de komende winter weer een ijssculpturenfestival te bouwen in Brugge, waar zijn roots liggen. Voorts is hij vooral uitbater van de Pier in Blankenberge en zaakvoerder van het klankenlichtevenementenbureau Xanto.

“Doornroosje heeft een bepaald aantal haarlokken, niet meer, niet minder. Disney checkt dat gedetailleerd”

ZANDSCULPTURENFESTIVAL
Maatschappijkritische kunstwerken zijn niet meteen te vinden aan onze kust.

gen. Ons ijsfestival in Luik opende op 13 november 2015, toen IS-strijders de Bataclan in Parijs binnenvielen. Vervolgens werden onze televisiereportages op RTL en RTBF niet meer uitgezonden. Twee keer verloren we gemakkelijk 50.000 bezoekers, of een half miljoen euro. Zulke rampen mogen ons geen drie jaar achter elkaar overkomen. Dan is het gedaan.” 486.863 euro bedroeg de bedrijfswinst in 2015, hoewel dat jaar verstoord werd door terrorisme. In 2014 werd 343.025 euro winst geboekt. Het jaar voordien 141.262 euro.

De afgelopen jaren is Deman gegroeid van twee festivals naar vier. Twee in Frankrijk en twee in ons land, maar daarmee houdt het op. Aanvragen van Duitse en Nederlandse steden legt Deman naast zich neer. Ook tegen een sjeik uit Abu Dhabi zou de Bruggeling ‘neen’ gezegd hebben. “Ik wil magie creëren. Ik ben geen leverancier van zandkastelen die een ander vervolgens uitbaat.” Al laat Deman wel uitschijnen open te staan voor een partner die zijn bedrijf internationaal mee wil uitbouwen.

Wat Deman nog typeert? “Ik verkies laarzen boven een stropdas. Werk liever met mijn handen dan met mijn hoofd.” Zijn Vlaamse nuchterheid en doe-het-zelfmentaliteit verhinderen dat hij verder doorgroeit. “Ik kan nu mijn producten van kortbij beheren. Als ik zou groeien, moet ik een productmanager aanstellen, een verkoper.” Als enige toegeving aan zijn kinderen neemt hij een productverantwoordelijke en een financieel verantwoordelijke voor de duur van het festival in dienst. “Zo kan ik toch af en toe tijd voor hen maken.” ©